

Arbres i Arbusts

Caducs

Caducifoli, del llatí *cadūcus* («caduc, caigut», participi de *cadere* «caure») i *folium* («fulla») i l'arrel d'aquesta paraula remet al llatí *dēciduus*, «caure, morir».

Els caducifolis inclouen alguns arbres i arbusts, i totes aquelles plantes que perden totes les seves fulles en una part de l'any. Aquest procés s'anomena abscissió. En alguns casos la pèrdua de les fulles coincideix amb l'hivern (en climes temperats o polars). En altres parts del món incloent les regions tropicals, subtropicals i les regions àrides, les plantes perden les seves fulles durant l'estació seca o altres estacions depenent de les variacions en la pluviositat.

Moltes plantes caducifòlies floreixen durant el període que estan sense fulles i així incrementen l'efectivitat de la pol·linització encara que hi ha riscos com els de la gelada.

La caiguda de la fulla implica senyals fisiològics complexos i canvis dins les plantes en ell la fotosíntesi abaixa el subministrament de clorofil·la en les fulles, i de pigments fent que apareguin altres pigments en la fulla que fan que aquesta deixi de ser verda. Aquests altres pigments inclouen els carotenoides que són groc, marrons o taronja. Els pigments antocians produeixen colors vermells i porpra, però no sempre són presents a les fulles. Les parts del món que mostren colors brillants a la tardor estan limitats a llocs on els dies esdevenen curts i les nits són fresques.

En altres parts del món les fulles simplement cauen sense tornar-se de colors brillants que produeixen l'acumulació d'antocians.

Les plantes caducifòlies tenen avantatges i inconvenients comparades amb les plantes perennifòlies. En perdre les fulles durant l'estació desfavorable després n'han de fer de noves i en això utilitzen recursos que no els cal gastar als perennifolis. Els insectes es poden menjar les fulles a l'hivern i, en el cas dels perennifolis repara-les o mantenir-les pot arribar a ser tan costós com fer-ne de noves. Treure les fulles també pot reduir la cavitació vascular la qual pot danyar el xilema de les plantes. Això aleshores permet les plantes caducifòlies tenir xilemes amb diàmetres més grossos i per tant una major taxa de transpiració durant el període estival.

Les fulles caigudes, en descompondre's aporten nutrients al sòl, oferint així protecció a les arrels contra les gelades en zones molt fredes, i alhora mantenen la humitat a la superfície.

Arbres Caducs

- **CELTIS AUSTRALIS** Lledoner
- **PLATANUS HISPANICA** Plataner
- **MORUS ALBA** Morera
- **ELEAGNUS ANGUSTIFOLIA** Arbore del Paradís
- **MELIA AZEDARACH** Arbore Sant
- **TIPUANA TIPU** Tipa

CELTIS AUSTRALIS
Lledoner

PLATANUS HISPANICA
Plataner

MORUS ALBA
Morera

ELEAGNUS ANGUSTIFOLIA
Garrofer

MELIA AZEDARACH
Arbre Sant

TIPUANA TIPU
Tipa

• **CELTIS AUSTRALIS** - Lledoner

El nom del gènere *Celtis* procedeix del llatí “*celthis-is*” aplicat per Plini a un arbre africà que no era el lledoner. El terme específic *australis* procedeix del llatí i fa referència al sud d'Europa (austral). “Almez” el seu nom vernacle més corrent en castellà, prové de l'àrab hispà “al-máys”, que significa literalment arbre.

És originari del sud d'Europa, oest d'Àsia i nord d'Àfrica. A la Península és més abundant cap a l'est i el sud, fent-se més escàs cap a l'oest i nord, on arriba a faltar a moltes zones. Sol formar petits bosquets, amb altres espècies en vessants, peus de penya-segats, barrancs i tàlvegs amb arbres de ribera. És un arbre fort i bell de fulla caduca (arbre caducifoli) que medra en àrees de clima temperat, i de vegades arriba a assolir els 30 m d'alçada i presenta una copa rodona i ampla. Longevo pot arribar a viure 600 anys. No suporta les baixes temperatures i és molt resistent a la sequera i la contaminació.

El fruit drupaci de 8-12 mm., anomenat lledoner, rosa o llautó, entre d'altres, és una drupa comestible arrodonida i llisa, de la mida d'un pèsol, de sabor agradable semblant al dàtil, té un color inicialment verd, que es torna després groguenc i vermellós per acabar sent negre blavós a la maduresa. Fructifica a la tardor i roman a l'arbre durant l'hivern. Els fruits madurs del lledoner, les roses o celtines, són comestibles quan la polpa es posa negra i són menjats com llaminadures pels nens. Són molt útils per potenciar l'avifauna dels parcs. Els fruits són també utilitzats per a l'elaboració de licors artesanals, deixant-los macerar en aiguardent o anís. Per la seva riquesa en sucres ha estat utilitzat com a substitutiu del mateix sucre. També s'usa com a farratge i aliment per al bestiar sent molt apreciat pels ramats de cabres i ovelles.

Tant els fruits com les fulles es fan servir per preparar infusions que permeten rebaixar la tensió arterial o la millora del funcionament del sistema digestiu. El seu consum, en ser un producte astringent, permet la prevenció de diarrees i disenteries. També es preparaven decoccions amb les fulles i els fruits per a diferents tractaments del sistema genito-urinari: diürètics (casos de retencions d'orina), regulació del flux menstrual (antihemorràgiques), excés d'àcid úric. El seu consum permet rebaixar el nivell de colesterol i els nivells de sucre a la sang.

La fusta del lledoner també s'usa com a combustible per formar carbó. Genera bona llenya, encara que per fer carbó vegetal no és tan valorada com la fusta d'altres arbres (carbó d'alzina). En construcció és molt apreciada la fusta per la flexibilitat i duresa. És elàstica i flexible, bona per tornejat, tenaç i resistent a la podriment per la qual cosa s'ha fet servir en la fabricació d'elements de navegació com embarcacions, remos i altres peces de marineria. També a l'elaboració de bigues, portes, finestres i altres elements de fusteria i utensilis de treball. La seva flexibilitat permet fabricar eines de fusta amb formes arrodonides destacant els astells o mànecs d'eines, les eines agrícoles i de cultiu com a atzanes, destrals, forques, carregadors, etc. i l'elaboració de bastons.

Com a curiositat, a principis del segle XX, al municipi leridés d'Alentorn es fabricaven forques per a gairebé tot Espanya. S'arribaven a fabricar en aquest poble més de 70.000 unitats a l'any i gairebé tots els seus habitants es dedicaven a elaborar aquestes eines de cultiu. Actualment en aquesta localitat lleidatana hi ha unes quantes persones grans que encara produeixen forques, però només una manté l'ofici com a professió i arriba a fabricar a l'any més de 300 forques. La fusta del lledoner també ha estat emprada en la fabricació d'instruments musicals, com flautes, gaites, tambors, tamborins i altres. També és emprada en la construcció de joguines com carros, tirador, trompes etc.

• PLATANUS HISPANICA - Plataner

És un arbre d'imponent port que arriba als 55 m d'alçada, pertanyent a la família de les platanàcies. Normalment es considera un híbrid de *Platanus orientalis* i *Platanus occidentalis*, encara que hi ha experts que opinen que es pot tractar d'un cultiu de *P. orientalis*.

És un arbre caducifoli de branques obertes i àmplia copa. La seva escorça, de color cendrós o verdós, castany als troncs vells, es desprèn en plaques escamoses que deixen al descobert taques irregulars groguenques o blanquinoses de l'escorça interna. Les branquetes són glabrescents, l'indument de pèls estrellats, i els brots densament tomentosos, mentre els rovells són de forma ovoideo-cònica i cobertes per una única escata. Les fulles, similars en forma a les de l'auró, tenen unes dimensions de 12-22 cm de llarg per 12-30 cm d'amplada, són tri/penta-palmatífides amb un verd viu al feix i més clares al revers.

És comú als parcs i jardins de totes les ciutats de les zones temperades del món. El plataner d'ombra és des de fa dos segles l'arbre més habitual als carrers de Barcelona, on hi ha més de 47.000 exemplars, i de pràcticament totes les grans ciutats d'Espanya i d'Europa. L'espècie, el nom científic de la qual és '*Platanus hispanica*' o '*Platanus acerifolia*', és un híbrid originari de la cruïlla entre el *Platanus occidentalis* i el *Platanus orientalis*.

És una espècie que es planta des del segle XVII a moltes ciutats d'Europa: el seu ràpid creixement i gran port en fan una espècie ideal per plantar-la en grans avingudes i carrers amples. A més, "és una de les espècies amb més potencial d'absorció de CO₂, juntament amb altres que també tenim plantades a la ciutat. Tot i que només és un dels molts beneficis que aporta, perquè també regula la humitat i la temperatura, dona ombra i esmorteix el soroll, tolera les podes dràstiques, la pavimentació cobrint les seves arrels i la contaminació atmosfèrica.

Apareix a totes les regions de la Península, sent més rar a les zones seques o molt fredes. És originari dels Balcans i l'Himàlaia; Dionís de Siracusa ho va introduir a Sicília i els romans el van dispersar per Europa occidental.

La fusta té el duramen terrós i dur, i és apropiat per a ebenisteria, carreteria, jogeteria i fins i tot s'ha emprat per elaborar travesses de ferrocarril.

• MORUS ALBA - Morera

Morus alba és una mena d'arbre caducifoli de tija ramificada i frondosa que pertany a la família Moraceae, conegut com a morera blanca o simplement morera que es troba distribuïda àmpliament per Àsia, Europa Meridional i Amèrica. És una planta d'Orient i és molt difícil saber amb exactitud la seva àrea de distribució natural ja que es cultiva des d'antic i les llavors són fàcilment transportades per les aus. Es creu originària del centre i est d'Àsia: la Xina, Corea, Mongòlia i el nord de l'Índia; tot i això, al Japó no és segur que sigui autòctona o plantada des d'antic. A la conca mediterrània es va introduir al segle VI, portada per uns monjos fins a Constantinoble per criar el cuc de seda. Diu la llegenda que els fruits van arribar amagades en uns bàculs de bambú, perquè els xinesos tenien en alt secret el lucratiu negoci de la seda.

Es tracta d'un arbre d'escorça llisa i grisenc quan jove, però aspra i marró en envellir, presenta nombroses ramificacions i una copa àmplia. Fulles alternes, peciolades, ovalades, dentats o lobulats de color verd-fosc, les flors unisexuals s'agrupen en espigues molt denses, el fruit és una infrutescència comestible de color clar o fosc.

La morera és una espècie silvestre que es cultiva com a planta ornamental a causa del seu dens fullatge i resistència a condicions adverses. Les seves fulles s'utilitzen com a farratge per al bestiar o com a aliment per a la reproducció i cria del cuc de seda. A la indústria cosmètica, les fulles i arrels són matèria

primera per a l'obtenció d'extractes que es fan servir per elaborar suavitzants o condicionadors per a la pell. En herbolària, el coneixement de les arrels té propietats antiinflamatòries i el consum habitual dels fruits incrementa les defenses de l'organisme a causa de les seves propietats antioxidants.

• **ELEAGNUS ANGUSTIFOLIA** - Olivo de Bohemia

L'origen de l'arbre del paradís prové del Nord-est i del centre de la Xina, es poden trobar en climes temperats creixen en zones àrides, forma una ombra en forma de paraigües i té una bonica flor, no sempre té fullatge i és perfecte per donar ombra a estiu, a la tardor perd les fulles i a la primavera recupera les fulles. És un arbre espinós, el seu tronc no és únic ja que sorgeixen quantiosos plançons, floreix durant els mesos de maig a juliol. El seu fruit és molt semblant a una oliva quant a la seva forma, les fruites en algunes de les seves varietats són verinoses per als humans i animals a excepció de les aus, mesura aproximadament d'1 a 2 cm i aconsegueix madurar entre agost a octubre, és d'un color vermellós groguenc i la llavor és allargada. És resistent a la contaminació i a la sequera extrema, per tant pot estar exposat al sol directament. Les seves fulles són semblants a les de l'olivera i és per això que també se'l coneix pel nom d'Olivera de Bohèmia.

Posseeix propietats insecticides a les fulles, tiges, llavors i fruits d'unes substàncies biològicament activa tal com: el melianone, melianol, meliantriol que produeixen la mort dels insectes per la seva acció directa i que també ajuden a combatre les plagues agrícoles. Les fulles i l'escorça de l'Arbre del Paradís s'han utilitzat com un antihelmíntic òssia per a tractament en les helmintiasis, per tant en infeccions per cucs, aquestes fulles també són usades per fer un te o extracte molt lleuger, que funciona com a laxant uterí i per malalties estomacals, a més poden ser útils per fer banys antireumàtics.

La seva fusta és mal·leable i per això fàcil per treballar-la, per la seva resistència a l'atac de formigues, tèrmits i llagostes és manejada per a la fabricació de mobles, les seves branques són emprades en floristeries a causa del bell color de les seves fulles, és ideal per a mistos la seva resistència a la humitat.

A l'Índia es cultiva aquest arbre amb fins industrials per a la fabricació de paper, és ideal per a re-forestacions a causa del seu ràpid creixement i propagació. Les llavors de l'arbre del paradís són fàcils de partir, és per això que a Àsia les manipulen per elaborar rosaris, allà es deriva que aquest arbre sigui considerat sacrosant. El fruit és utilitzat a orient per fer una beguda alcohòlica, es diu també que aquest fruit polvoritzat ajuda a combatre els polls. Quant a l'olor de les seves flors, aquestes poden resultar una mica molestes, i poden arribar a ocasionar al·lèrgies respiratòries a les persones

També ajuda a l'enfortiment, creixement i per tenyir els cabells.

És considerada a Espanya com una espècie invasora.

• **MELIA AZEDARACH** - Arbre Sant

És una espècie d'arbre caducifoli, fa de 10 a 12 metres d'alt. Les fulles són compostes, amb marges serrats, fan 50 cm de llarg i són de disposició alternada. Les flors són petites i flairoses amb cinc pètals. Floreixen cap al març.

Un preciós arbre originari del sud-est asiàtic, el nom científic del qual és *Melia azedarach* i pertany a la família de les Meliaceae. Gràcies a la seva àmplia copa, de vegades en forma de para-sol, és una espècie que ja es plantava a Espanya al Segle XIII, prop de pous i sinies perquè la gent pogués gaudir de la seva ombra a l'estiu. Naturalitzat a gran part del planeta, és molt apreciat com a arbre ornamental per la seva bonica floració i el podem trobar adornant carrers i places a moltes ciutats.

Si hi ha alguna cosa peculiar a l'arbre sant, són els seus abundants fruits, que creixen en vistosos raïms i romanen força temps a les branques, després de la caiguda de les fulles a la tardor. Aquests fruits romanen a l'arbre fins i tot quan les fulles han caigut durant la tardor, i és fàcil veure'ls a l'hivern, amb l'arbre completament nu, i amb els raïms encara penjant intactes. Els seus fruits estan compostos per petites drupes (fruit simple i carnós que conté un endocarpi llenyós) d'un centímetre de diàmetre i forma arrodonida. Són verds quan neixen i de color groc pàl·lid quan estan madures. Al seu interior hi ha una única llavor.

Serveixen d'aliment per a les aus. Tot i això, resulten verinoses per als mamífers, inclosos els éssers humans, ja que contenen neurotoxines perjudicials per a l'organisme. Ingerits en quantitat poden ocasionar greus problemes gàstrics i fins i tot parada cardiorespiratòria.

Melia azedarach és conegut popularment com a cinamom, però aquest només és un dels seus noms comuns. Depenent de la zona, se'l coneix també com a agriaz, canel, lila o piocha, però el nom comú més curiós és el de "Árbol Santo" en espanyol, i "Albero Dei Paternostri" o "Albero dei Rosari" en italià. Per què? Doncs perquè les seves dures llavors tenen uns petits orificis naturals als extrems que faciliten la seva perforació per fer-les servir com a comptes en la confecció de rosaris.

La seva fusta és força bonica, veteada en tons que van des del marró clar al vermell fosc i que a més resisteix bé la humitat, per la qual cosa en construcció s'usa per col·locar-la en llocs que han de suportar l'aigua.

Antigament amb les fulles del cinamom fabricaven tints que s'usaven per tenyir teles i també per fortificar i tenyir els cabells. Les llavors un cop seques i moltes s'utilitzen com a insecticida i repel·lent per als polls.

• TIPUANA TIPU - Tipa

És l'única espècie acceptada del gènere Tipuana, arbre de la família de les Fabaceae, originària del Brasil, Argentina, Paraguai, Bolívia i Uruguai. És originària dels boscos subtropicals de Bolívia i nord-oest d'Argentina. És un arbre de ràpid creixement, corpulent. D'alçada mitjana arribant a assolir 18 metres, amb el tronc cilíndric amb l'escorça esquerdada de color gris fosc, amb la copa molt aparasolada i molt ramificada amb branques que s'estenen en fallts segments rectilinis. Fulles compostes, de 4 cm de llarg, imparipinnada, de color verd clar amb 11 a 29 folíols oblongs. Les flors són groguenques, agrupades en inflorescència. Fruit llegum alada (tipus samara), de 4-7 cm de longitud, indehiscent, amb una sola llavor al seu interior.

De Bolívia i Argentina, va passar a ser cultivat a països limítrofs com Brasil i Uruguai i més tard, pel seu valor ornamental a les zones càlides dels Estats Units i Europa, sobretot en aquells països de l'arc mediterrani. El nom popular de "Palo Rosa" deriva del color vermellós de la seva saba, que emet fàcilment en forma de resina que queda allotjada entre les esquerdes del seu tronc. A aquesta resina se li han atribuït propietats cicatritzants i antiinflamatòries.

En jardins públics se sol plantar en grups formant arbredes o en alineació d'avingudes o carrers amplis. Creen bona ombra des de primavera a ben entrada la tardor i durant la floració tenyeixen d'un groc intens tant el fullatge com el terra amb la caiguda de les flors formant un tapís que no passa desapercebut. És un arbre elegant, caducifoli, encara que pot aguantar molts mesos les fulles en clima càlid. També d'alçada mitjana a gran, ja que en condicions favorables pot arribar fins als 25 metres d'alçada. Les seves flors aporten un elevat valor ornamental naixent en abundància fins a mostrar tota la copa de l'arbre esquitxada en un atractiu color groc-ataronjat. Aquestes segueixen embellint el terra durant la fase final de floració perquè el cobreixen com si fos una catifa groga.

La fusta és fàcil de treballar, encara que poc resistent i se sol utilitzar en embalatges i fusteria en general.

Arbusts Caducs

- CORNUS ALBA SIBÍRICA
- HIBISCUS SYRIACUS
- BERBERIS VULGARIS
- PRUNUS PISSARDI

CORNUS ALBA
SIBÍRICA

HIBISCUS
SYRIACUS

BERBERIS

PRUNUS PISSARDI

• CORNUS ALBA SIBÍRICA

És un arbust gran o un arbre petit. És una planta ornamental molt popular utilitzada en enjardinaments. Les característiques més notables inclouen la de posseir rebrots vermells a la tardor, florir a finals d'hivern i unes fulles bigarrades en alguns dels seus cultivars. És originari d'Europa fins al nord de Corea.

El cornus siberià presenta unes fulles verdes brillants en ple estiu, arbust de mida mitjana a gran amb ports de 1 a 4 metres. Al principi es desenvolupa erecte, encara que amb l'edat les branques s'obren penjant cap a terra. Les tiges tenen l'escorça de color vermell sang, que es va enfosquint cap al vermell marronaci i després al marró oliva. Les fulles tenen formes entre ovoide i el·líptiques, lleugerament punxegudes i amb vores senceres. A la tardor les fulles adquireixen un color groc o taronja. El seu fruit és amb forma de pèsol, arrodonit, de color blanc o lleugerament blau, amb un interior el·líptic i dur; són més llargs que amples i en ambdós extrems amb terminacions punxegudes. El seu període de floració és de maig a juliol.

La varietat *Cornus alba 'Kesselringii'* posseeix les branques bàsiques verticals, que es ramifiquen poc. L'escorça és marró negre.

Sovint s'utilitza com a planta ornamental, estant disponible en diferents varietats.

• HIBISCUS SYRIACUS

Es una especie de planta floral. Se cultiva como flor ornamental en muchas partes del mundo y se la conoce normalmente como rosa de Siria. En Angloamérica se la denomina *Rose of Sharon* pero más comúnmente como hibiscus y es caducifolia. Es una planta originaria de Asia, que puede alcanzar entre 2 y 4 metros de altura, y puede crecer como arbusto o árbol de pequeño porte. Generalmente, se cultiva en lugares donde los veranos son muy cálidos, por sus atractivas flores. Estas pueden ser de varios colores: blancas, rosadas, rojas, violetas, etc. Cada flor tiene una corta vida (alrededor de un día), pero ya que la planta produce muchas siempre podrán apreciarse varias. El período de floración va desde la primavera hasta el otoño.

Es la flor nacional de Corea del Sur, apareciendo en diversos emblemas nacionales. En el himno nacional de este país se compara a Corea con esta flor. El nombre de la flor en coreano es "*mugunghwa*".

• BERBERIS VULGARIS

És una espècie botànica de planta amb flor que pertany a la família de les berberidàcies, molt comú en els boscos i pastures semiàrides en terrenys calcaris d'Europa central i meridional i Àsia occidental. També s'ha naturalitzat als Estats Units.

Un arbust dens amb tiges llenyoses que arriben fins als 3 m d'alçada, erectes i ramificades amb l'escorça de color de cendra. Les fulles són ovals, alternes, amb pecíol curt. Presenten una gradació des de fulles fins a espines, de manera que les de més d'un any es van transformant en espines. Les flors apareixen entre abril i juny, són petites i grogues, agrupades en petits raïms pènduls. Els fruits són baies d'un cm de longitud de color vermell brillant, àcides però de sabor agradable. La planta és verinosa i medicinal. La planta, amb excepció dels seus fruits i llavors, és lleugerament verinosa. El seu agent més poderós és la berberina, que també se sap que té una sèrie d'efectes terapèutics. A Europa, les baies s'utilitzen tradicionalment per fer melmelada. Al sud-oest d'Àsia, especialment a l'Iran, les fan servir per cuinar, així com per fer-ne melmelada.

Tradicionalment s'ha utilitzat com a remei per a la diarrea, i és natural, doncs actualment se sap que el seu principi actiu, la berberina, és capaç de combatre un gran nombre de bacteris, fongs i virus, inclosos llevats, paràsits i protozous. Més enllà dels usos domèstics de la planta contra les infeccions, l'extracte d'aquesta planta, ric en berberina, s'extrau per fer-ne un suplement amb propietats per reduir els nivells de colesterol i com a antidiabètic.

• PRUNUS PISSARDI

És una espècie botànica del subgènere *Prunus* originària del centre i est d'Europa, i del centre i sud-oest d'Àsia.

Són petits arbres o arbustos caducifolis de fins a 8 metres d'alçada, molt ramificats i de copa compacta que resulten molt decoratius per les fulles i les flors. Les fulles, de color rogenc-granat, tenen forma ovat-aguda amb la vora dentada i es presenten en disposició alterna. Les flors són de color rosa i apareixen abans que sorgeixin les fulles.

La prunera de jardí és un arbre al qual li agrada portar la contrària: quan totes les altres plantes se serveixen de la seva pigmentació verda per realitzar la funció fotosintètica, a ell li sembla tenir les fulles vermelles o de color porpra; segons la varietat i la perícia de qui ho miri. Quan totes les demés plantes prepararen les fulles després de la letargia, ell considera que és tant o més important rebre a la primavera amb les seves millors gales florals. Definitivament és un fruïter diferent i no té cap problema a reivindicar que el seu objectiu no és alimentar el teu cos sinó la teva ànima.

Aquests arbres de fàcil cultiu se solen utilitzar com a exemplars aïllats encara que també poden formar tanques molt decoratives. Són ideals per a jardins petits per la seva mida i el seu poc manteniment. S'utilitzen a més en parcs públics i carrers per la seva resistència a la contaminació de les grans ciutats.

La Prunera vermella creix bé en una exposició de ple sol i d'ombra lleugera i en un clima temperat sent capaç de resistir el fred.

Palmàcies i Plantes Exòtiques

Les **Palmàcies** o arecàcies (família Arecaceae) són una família de plantes monocotiledònies (és a dir, que no només no tenen un creixement secundari, com els arbres, sinó que a més en germinar les llavors només brolla un únic cotiledó. Normalment se les coneix com a palmeres o palmes.

Són plantes llenyoses que tot i ser monocotiledònies moltes són arborescents, amb grans fulles en corona al final de la tija, generalment pinnades (pinnatisectes) o palmells (palmatisectes). Les seves flors tenen 3 sèpals i 3 pètals, i es disposen en inflorescències proveïdes d'una o diverses espastes. El fruit és carnós: una baia o una drupa. Estan àmpliament distribuïdes en regions tropicals a temperades, però principalment en regions càlides.

Entre les palmeres es troben espècies d'importància econòmica i espècies de valor ornamental, a més d'altres com el cocoter, el palmell d'oli, el palmell datiler, el margalló, el rotang, la cera de carnaúba, la ràfia, entre d'altres.

Al món creixen com a espècies pròpies de zones tropicals, existeixen concentracions en països com Madagascar. Colòmbia és el país amb més varietat i una d'elles és l'arbre nacional. Addicionalment hi ha diversos jardins botànics especialitzats a les palmeres i són sovint anomenats palmetum. Entre algunes d'aquestes col·leccions es poden citar el Palmetum de Santa Creu de Tenerife i el Palmerar d'Elx, a Espanya.

Les seves característiques principals, és a dir, aquelles en què ens hem de fixar quan vulguem identificar-les són:

- Arrels: el sistema radicular és fasciculat, la qual cosa vol dir que no tenen una arrel principal. Són superficials i no aprofundeixen més de 60cm. A més, no són invasives.

- Estípit: és el tronc o fals tronc. Pot ser multicaule (diversos troncs), o unicaule. Depenent de l'espècie pot ser llarg, curt, fi, aspre, coberts de fibres o espines, grimpador o subterrània. Alguns poden suportar la força dels huracans, ja que les palmeres no tenen cambium pel que tenen un tronc més flexible. Però són incapaços de regenerar el teixit extern: no poden cicatritzar les ferides.

- Fulles: poden ser pinnades (Butia, Phoenix, Chamaedorea, etc.), que són aquelles de les que a partir del raquis sorgeixen els segments orientats cap als costats; bipinnades, que són aquelles els folíols de les quals són doblement pinnats; palmades (Chamaerops) que són les que tenen forma de ventall; i costapalmadas, que són fulles en forma de ventall el pecíol del qual s'insereix en forma de costella als llimbs.

- Inflorescència: són el conjunt de flors. Estan protegides per bràctees anomenades espates.

- Flors: són molt petites, formades per 6 pètals en 2 verticils. La majoria d'espècies són monoiques (hi ha exemplars femenins i masculins), però també n'hi ha que són dioiques. Al seu torn, les palmeres poden ser monocàrpiques (Corypha), és a dir, que després de florir una vegada es moren deixant darrere seu una gran quantitat de llavors, o policàrpiques, que floreixen una vegada a l'any des del moment en què arriba a edat adulta.

Les Plantes Exòtiques, com a concepte, tenen un tint subjectiu tenint en compte que a cada lloc del món habiten unes determinades plantes, Podríem dir que les són aquelles que no estem acostumats a veure als vivers de la nostra zona. I, com a conseqüència, són les que sovint ens criden especialment l'atenció. Les plantes exòtiques són totes aquelles que no són autòctones. Són aquelles que van ser introduïdes (intencionalment o accidentalment) des d'altres països i s'han "asilvestrat" aquí. Gairebé sempre per obra de l'home.

Al voltant del món i en diferents hàbitats i paisatges, existeixen flors més exòtiques i estranyes. Posseeixen formes, textures, aromes i colors sorprenents; lamentablement moltes estan en perill d'extinció.

Palmeres i Plantes Exòtiques

- WASHINGTONIA ROBUSTA
- ARECASTRUM ROMANZOFFIANUM
- PHOENIX CANARIENSIS
- PHOENIX DACTILIFERA
- CORDYLINE AUSTRALIÀ
- DRACAENA DRAGO
- YUCCA ELEPHANTIPES
- CHAMAEROPS HUMILIS
- AGAVE TEQUILIANA (Blau)
- AGAVE AMERICANA VARIEGATA
- ALOE ABORESCENS
- ALOE VERA
- PHORMIUM TENAX VARIEGATA

WASHINGTONIA
ROBUSTA

ARECASTRUM
ROMANZOFFIANUM

PHOENIX
CANARIENSIS

PHOENIX
DACTYLIFERA

CORDYLINE
AUSTRALIÀ

DRACAENA
DRAGO

YUCCA
ELEPHANTIPES

CHAMAEROPS
HUMILIS

AGAVE
TEQUILIANA

AGAVE AMERICANA
VARIEGATA

ALOE
ABORESCENS

ALOE
VERA

PHORMIUM TENAX
VARIEGATA

• WASHINGTONIA ROBUSTA

La palmera de ventall mexicana, palmera mexicana, és una planta originària del sud de la península de Baixa Califòrnia, a Mèxic. Arriba a una alçada de fins a 35m., amb un tronc esvelt i simple d'un diàmetre no superior als 35-40 centímetres. Les seves fulles són costapalmades, és a dir, que tenen forma de ventall, amb alguns fils blancs. Els pecíols són llargs i van armats amb espines gruixudes. Les flors s'agrupen en inflorescències axil·lars. Estan molt ramificades i són penjolls. El fruit té forma esfèrica, és de color negre i fa uns 0,5cm de diàmetre.

El palmell washingtonia rep el seu nom en honor al president dels Estats Units, George Washington. I com ja hauràs conclòs, aquest palmell és nadiu de Mèxic, de les regions de Baixa i Sonora específicament.

• ARECASTRUM ROMANZOFFIANUM

A la palmera "pindó" se'l coneix com a palmera coco plomós o palmell reina en alguns llocs. És nativa de Brasil, Paraguai, Uruguai i Argentina. Ha canviat de nom 3 vegades des de 1900: primer es va identificar com a Cocos Plumosa, després a mitjan segle es va convertir en Arecastrum Romanzoffiana i ara té un nou gènere i nom botànic: Syagrus Romanzoffiana. Està dedicat al príncep rus Nicolau Romanzoff, que va finançar una expedició arreu del món al s.XIX. Aquest palmell és un element bàsic de la majoria dels paisatges tropicals o subtropicals i es caracteritza pel seu tronc gris clar i les seves fulles plomoses sempre verdes. Alguna cosa ens agrada d'aquest palmell i és que balla, fins i tot el més mínim moviment d'aire fa vibrar les fulles d'aquest palmell bonic.

Els nadius del Nord-est argentí i el Paraguai feien servir la decocció d'arrels del pindó per provocar o estimular la menorrea, o com a abortiu en grans dosis.

És possible fer dolços del fruit (similar a la mel de palmell); posant en remull els fruits, després separant la polpa de la llavor, col·locar tot polpa i llavor amb una mica d'aigua a bullir; després passar per un colador separant el suc al qual se li afegirà sucre en quantitat necessària i es porta al foc fins a donar-li punt de gelea o melmelada (es pot afegir closques de taronja per enriquir el sabor). s'aclareix que per la gran quantitat de pectina del fruit, la seva consistència és una mica més elàstica que la mel (exemple: 30 fruits, 2 tasses noies d'aigua i 150 grams de sucre, unes closques de taronja a trossos).

• PHOENIX CANARIENSIS

És el nom científic d'una palmera endèmica de les Illes Canàries (Espanya) que va ser descrit per J. Benjamin Chabaud i publicat a *Provence Agricole et Horticole Illustrée*, el 1882.

Es tracta d'una palmera de grans dimensions, amb una alçada de fins a 20 metres i un gruix de tronc d'1m coneguda com a palmera canària, palmell de les Canàries, fènix o tàmara. Té una corona densa de fulles pinnades de color verd que fan fins a 5 metres de llarg. Les inflorescències apareixen entre les fulles, un cop ramificades, amb una longitud de fins a 100cm. El fruit és una drupa (semblant al dàtil) a l'interior del qual trobem una única llavor.

Àmpliament cultivada a tot el món, sobretot en llocs amb climes càlids. Les fulles de la palmera canària, verdes o seques, serveixen per elaborar objectes quotidians, entre molts altres: catifes, bosses, cistelles o barrets... La tècnica utilitzada és la del trenat amb les mans, només ajudades per eines bàsiques com agulles de cosir, tisores o el punxó. El nervi central de la fulla, conegut com a pergà, és més dur i resistent i es destina a la fabricació de cistelles molt més resistents per transportar pesades càrregues. És oficialment el símbol vegetal de les Illes Canàries.

• PHOENIX DACTILIFERA

Phoenix dactylifera és el nom científic d'una palmera en general multicaule (de diversos troncs) originària del Sud-oest d'Àsia. Va ser descrita per Carlos Linneo i publicat a '*Species Plantarum*' l'any 1753. Popularment se la coneix pels noms de datilera, palmell o palmera comú, fènix o támara.

Es tracta d'una palmera que pot assolir una alçada de fins a 30 metres, amb un o diversos troncs amb un gruix màxim de 50 centímetres. Les seves fulles són pinnades, d'entre 1,5 i 5 metres de llargada, amb esfilades espines, i amb pinnes o folíols de 10 a 80cm. de longitud els quals són de color verdblavós. És una bonica palmera que queda molt bé a qualsevol jardí, sigui gran o petit. Resisteix sense problemes la sequera, així com les gelades moderades. Així que sens dubte és interessant tenir-ne una, per exemple, per delimitar camins o zones, com a exemplar aïllat o en grups, o com a planta de rocalla.

Són diverses les parts que s'usen per a consum:

- Fulles: les joves, un cop cuinades, es consumeixen com a verdura.
- Flors: s'utilitzen en amanides o com a condiment per al pa.
- Dàtils: els madurs, s'utilitzen secs o en conserva, com a piscoabis.
- Llavors: després de moldre-les amb farina, es fa pa amb elles.

Les fulles de la Phoenix dactylifera es fan servir a Espanya durant el Diumenge de Rams, començant així la Setmana Santa. D'altra banda, a Àfrica les utilitzen per fabricar cabanes, ventalls, estores o cistelles. Amb les fibres es poden fer barrets, cordes i fins i tot teles

• CORDYLINE AUSTRALIÀ

És una monocotiledònia endèmica de Nova Zelanda. Creix fins a 15 m d'alçada, primer amb una tija única per després ramificar-se profusament, cada branca pot portar una tija floral. Les fulles tenen forma d'espasa, de 40 a 90 cm de longitud i de 3 a 7 cm d'amplada a la base, amb nombroses venes paral·leles. Flors cremoses o blanquinoses, al voltant d'1 cm de diàmetre amb sis tèpals, sorgeixen en un dens raïm de 50 a 100 cm de llarg. El fruit és una baia globosa de 5 a 7 mm de diàmetre.

A causa del seu alt contingut de carbohidrats es pot fer digestible per cocció, van ser una important font d'aliment durant almenys els primers 8 segles de l'ocupació maori de Nova Zelanda. La datació per radiocarboni indica el seu ús des d'aproximadament l'any 1000. Altres arbres emparentats van ser probablement apreciats a Oceania. Les arrels de falgueres eren les úniques altres substàncies natives de fonts de carbohidrats.

També són valuosos com a font de fibra. El tronc i les arrels es poden trenar per a cordes, i les fulles es teixeixen per a roba i calçat. El suc de la planta es fa servir contra les infeccions.

És àmpliament utilitzat com a arbre ornamental, tant a Nova Zelanda, a l'Europa occidental (inclusivament a les Illes Britàniques) i la costa nord-oest dels Estats Units, degut a la seva millor tolerància al clima fred que altres monocotiledònies arbòries, aquesta espècie és freqüentment plantada per persones desitjoses de recrear un ambient tropical i una aparença exòtica als seus patis i jardins.

Des de 1987, els arbres col de Nova Zelanda estan sent afectats per una malaltia anomenada "Mort sobtada" causada pel patogen Phytoplasma australià, que provoca la defoliació gairebé total de l'arbre afectat en un termini de 2 a 12 mesos.

• DRACAENA DRAGO

És una espècie vegetal típica del Bosc sec mediterrani i matoll suculent d'acàcies i erguenes present a la Macaronèsia, particularment de les Illes Canàries, però la població més gran es troba a l'oest del Marroc. Hi ha parents molt propers a l'est d'Àfrica i algunes illes de l'oceà Índic. El Drago es considera, segons una llei del Govern de les Canàries, el símbol natural de la illa de Tenerife. Els primitius canaris van aprofitar les virtuts curatives de la Sang de drago, nom donat a la resina d'aquest arbre que tenia un color vermell característic, encara que no s'especifiquen malalties concretes per a les quals s'utilitzava; se sap tanmateix que barrejada amb mantega animal era emprada per obtenir un tint de color vermell.

Aquesta planta de lent creixement (pot trigar una dècada a créixer 1 metre), es caracteritza per la seva tija única, llisa en la joventut i que es torna rugós amb l'edat. És l'únic arbre del món la saba del qual és de color vermell i no blanc. La tija no presenta anells de creixement, per la qual cosa la seva edat només es pot estimar pel nombre de fileres de branques, ja que es va ramificant després de la primera floració, aproximadament cada 15 anys. La planta d'aparença arbòria està coronada per una densa copa en forma de paraigües amb fulles coriàcies gruixudes de color entre verd grisenc i glauc, de 50 a 60cm de longitud i uns 3 o 4 d'amplada. Pot assolir més de 12 m d'alçada. Les flors, que sorgeixen en raïms terminals, són de color blanc. Els fruits carnosos, entre 1 i 1,5 cm, són rodons i ataronjats.

Normalment els podem trobar entre els 100 i els 600 metres d'altitud, a l'anomenat bosc termòfil, encara que també s'utilitzen exemplars joves per decorar els jardins o passejos municipals de les illes, així com els jardins particulars.

Durant segles, els viatgers han tallat els troncs de Dracaena Draco per extreure gotes de la seva saba vermella, anomenada sang de drac. Els antics egipcis feien servir aquest producte per embalsamar els cadàvers. A l'Edat Mitjana es creia que la resina seca tenia propietats màgiques: es cremava per atraure els amants i es deia que un tros d'aquesta resina al llit guaria la impotència. Els metges medievals també van usar la sàlvia com a astringent. La sang de drac es va utilitzar més tard com a tint i al segle XVIII els fabricants de violins la usaven per donar-los un to vermell fosc.

• YUCCA ELEPHANTIPES

Coneguda com a iuca peu d'elefant, és originària de Mèxic i Guatemala. Pot arribar als 10m. d'alçada, encara que quan se la cultiva poques vegades supera els 5m. Les fulles són lanceolades, d'uns 60-80cm de llargada, de color verd o variegat. Les fulles són punxegudes però no solen fer mal com altres iucques. Les flors són blanques i s'agrupen en raïms penjolls de fins a 2 metres de longitud; i els fruits són negres. Les parts no llenyoses de la iuca peu d'elefant són comestibles. La fruita de iuca o les beines de llavors poden enfornar-se i són molt similars a l'okra en aparença. Quan les llavors encara estan suaus i tendres, es poden retirar de la beina i menjar-se crues. Quan estan seques, es poden moldre en farina.

Les flors de la iuca són molt saboroses i són un bon complement per a amanides, sopes, guisats i plats saltats. Les flors s'utilitzen com a ingredients en receptes a causa del seu sabor amarg.

En alguns països de Centreamèrica es consumeixen com a verdura els brots tendres, les tiges joves i les flors, una recepta tradicional a El Salvador consisteix a omplir amb formatge les flors d'izote i fregir-les; també es realitzen adobats dels botons de les flors. Resisteix fins a -3°C.

• CHAMAEROPS HUMILLIS

El *Chamaerops humilis* és l'única palmàcia espontània a la Península Ibèrica. És una de les palmeres que podem trobar fàcilment pels turons, barrancs i muntanyes del litoral mediterrani espanyol, i alhora en jardins tant públics com privats. És una de les palmeres candidates a ser utilitzades en xerojardineria.

Etimològicament, la paraula *Chamaerops* prové de *chamai* que significa petit, sobre el terra i de *rhops* que significa arbustiu. D'altra banda *Humilis* prové d'*humilis* que significa de poc creixement, la més petita i humil. Amb això es fa referència a l'aspecte compacte i relatiu poc tamany d'aquesta palmera. El margalló o margalló són dos dels noms més populars amb què es coneix el *Chamaerops humilis*. Altres noms comuns són palmell nan, margalló europeu, dàtils de guineu, palmell d'escombra, palmitera o margalló. Pertany a la família Arecaceae i és nativa de l'àrea Mediterrània.

És una palmera diòica per tant hi ha plantes mascles i femelles. Normalment es desenvolupa en diversos troncs i amb una alçada adulta que supera escassament els 3 metres quan les condicions de cultiu són òptimes, que sol ser quan es troben a jardins. En estat salvatge se solen quedar molt més baixes. La carn dels seus fruits és un aliment molt desitjable per ocells i rosegadors del bosc.

El seu cabdell o rovell apical és comestible i d'agradable sabor per a les persones, utilitzant per exemple en amanides. Però compte, això ha provocat en temps d'escassetat la pèrdua de molts exemplars ja que la seva extracció comporta inevitablement la mort de la planta.

La seva espata floral es pot consumir de la mateixa manera quan és jove. Al sud d'Espanya se'l coneixen com a "figues". Es diu que els dàtils madurs, anomenats a Màlaga 'Macucas', són comestibles si bé no tenen valor culinari per la seva alta astringència deguda al seu elevat nivell de tanins.

També, com passa amb moltes altres palmeres, del *Chamaerops humilis* se n'aprofiten o millor dit se n'aprofitaven les fulles en cistelleria, fabricació d'esteres, escombres cordes he fins i tot per farcir tapisseries. De les fulles se n'extreuen fibres per a la indústria paperera i tèxtil.

Temps enrere, els seus fruits es van fer servir en medicina popular com a astringent, encara que encara ara, hi ha llocs del Nord d'Àfrica que se segueix aprofitant les seves arrels atesa la seva riquesa en sucre com a succedani de la sarsaparrilla.

• AGAVE TEQUILIANA

L'Àgave Blau s'utilitza a Mèxic principalment en la producció del tequila. És una planta suculenta perenne pertanyent a la família Agavàcia nativa de les regions xeròfiles de Mèxic. Es cultiva a la regió coneguda com a Denominació d'Origen del Tequila (DOT), que comprèn els estats de Jalisco, Michoacán, Tamaulipas, Nayarit i Guanajuato.

És una planta perenne, composta per nombroses fulles gruixudes i carneses, acomodades en forma de roseta, a l'àpex compten amb una agulla i marges espinosos. La tija és llenyosa i curta, les fulles fan la impressió de sorgir de l'arrel. Al voltant del cor de l'atzavara es troben les penques, que són les tiges de les fulles. Al centre de la pinya s'acumula el suc natural, el qual té alt contingut de sucres, essencials per a la producció del tequila.

El seu metabolisme està adaptat per utilitzar eficientment l'aigua, sobreviuen en condicions àrides i semiàrides: suporten condicions d'estrès causades per l'ambient, com ara dèficit hídric, altes temperatures i salinitat. El sistema d'arrel de les atzavares és superficial, cosa que facilita a la planta l'absorció d'aigua de pluja, això permet tenir una eficiència d'ús d'aigua més gran que la de plantes com el blat de moro.

Assoleix la maduresa fisiològica quan té 8-10 anys i el seu cicle de vida pot arribar a ser fins a 12 anys.

• AGAVE AMERICANA VARIEGATA

L'Àgave americana és una planta utilitzada en jardineria a Espanya, si bé, per la seva rusticitat la podem trobar de manera silvestre a camps i barrancs en zones de clima mediterrani. Aquesta planta s'ha globalitzat, tant pel seu ús en jardineria com per a la producció de fibres per a corderia. El seu cultiu fàcil li ha permès que s'hagi estès fàcilment per zones temperades i àrides de tot el món. Va ser introduïda a Europa a través d'Espanya al segle XVI, primer com a planta ornamental i després com a planta tèxtil.

El seu nom científic és *Agave americana*, encara que se'l coneix popularment amb noms com a pitera, pita, alzivara, cardó, àciba, sisal, abecedària, atzabara, maguey, mague,... pertany a la família de les Agavaceae i és una planta originària de Mèxic i el sud dels Estats Units. D'aquí s'ha estès i naturalitzat a moltes regions del món de clima càlid com per exemple a Sud-amèrica, tota la conca mediterrània, zones d'Àsia, Índia, Austràlia, etc.

Podem descriure l'*Agave americana* com un arbust perenne, acaule espinós, que arriba a una alçada de fins a dos metres, si bé, el seu escapo floral pot arribar fins a 12 metres. Aquesta tija floral l'emet a principis de primavera i es desenvolupa fins a florir a l'estiu. Les seves fulles creixen en roseta basal abraçant la tija, són carneses, amb el marge espinós i un espoló agut a l'extrem apical. L'espècie base té les fulles de color gris-blavós, encara que segons la varietat aquesta pot tenir bandes al llarg de les fulles de color groc o blanc i en els seus diferents tons. La seva floració és espectacular, ho fa una sola vegada coincidint amb el final del seu cicle vegetatiu (aquest fenomen es coneix com a monocarpisme).

Com a curiositat solen ser pol·linitzades per ratpenats. El fruit final és una càpsula trígona i allargada.

Cal destacar que l'*Agave americana* emet al llarg de la seva vida un gran nombre de fillols o fillets des de les arrels superficials.

• ALOE ABORESCENS

Aloe arborescens, és una espècie del gènere *Aloe* que és originària, principalment, de la costa sud-oriental africana, es troba a Sud-àfrica, Moçambic, Zimbabwe i Malawi. Es troba en un ampli rang d'altitud, des del nivell del mar fins a les muntanyes, on creix sobre afloraments rocosos.

De forma arbustiva, amb la base llenyosa i molt ramificada. Si presenten una tija única dominant, aquesta mesura entre 1-4m. Les fulles són de color verd glauc, ensiformes, carneses i amb el marge serrat. Les flors apareixen sobre una tija lateral d'uns 60 cm. de longitud, en una inflorescència de tipus raïm de 20-30 cm, estretament cònica, on es reuneixen les flors de color taronja escarlata. Creixen erectes, i es van inclinant cap avall fins abans de la seva obertura. La floració es produeix a l'hivern. El fruit es presenta en una càpsula de parets fines, que amaga moltes llavors.

L'ús més estès és com a ornamental per la bellesa de les fulles i el color de les flors, que sorgeixen a l'hivern, quan poques plantes estan en floració. El nèctar que produeix també és atractiu per a ocells, papallones i abelles.

L'*Aloe arborescens* comparteix algunes de les propietats amb la seva germana més famosa, l'àloe vera, i s'ha fet servir històricament per tractar cremades i rascades a la pell. Particularment, l'àloe arborescens s'ha fet servir en diversos assajos clínics per provar-ne l'eficàcia a l'hora de tractar cremades amb resultats prometedors.

L'etimologia d'aquesta planta té dues parts: *Aloe*, d'origen incert. S'ha fet servir al llarg de la història en diferents idiomes amb diversos significats com "amarg" o "suc", i *arborescens*, epítet del llatí que significa "amb forma d'arbre".

A més, aquesta planta se la coneix amb diversos sinònims, per la qual cosa és possible trobar-la amb aquestes identifications: Candelabro, Aloe Candelabro, Planta pop (noms comuns en espanyol) Torch Aloe (nom comú en anglès), Aloe fruticosa, Aloe perfoliata, Catevala arborescens...

Assoleix la maduresa fisiològica quan té 8-10 anys i el seu cicle de vida pot arribar a ser fins a 12 anys.

• ALOE VERA

No és cap cactus. L'aparença punxeguda de l'àloe vera i el fet que prospera en paisatges desèrtics vol dir que sovint es confon amb un tipus de cactus. Tot i això, es tracta d'un lliri pertanyent a la família de les Liliaceae.

És un dels remeis herbals més antics. Es va trobar en una antiga llista egípcia de remeis a base d'herbes, que data del 3500 aC, i segons els historiadors, les famoses reines egípcies Nefertiti i Cleòpatra el van fer servir en la seva teràpia de bellesa. Hi ha talles d'àloe vera a la Capella Rosslyn a Escòcia (que apareix al llibre de Dan Brown, el Codi DaVinci), ja que va ser vist com un descobriment molt valuós. Les antigues cultures xinesa i índia, així com els metges grecs i romans també ho van usar. La llegenda explica que Aristòtil va convèncer Alexandre el Gran que capturés l'illa de Socotra a l'Oceà Índic per obtenir el seu ric subministrament d'àloe per curar els seus soldats ferits.

Aleshores, l'àloe vera no és només una tendència actual, ha ajudat les persones a millorar la seva salut i la seva aparença durant segles.

Hi ha més de 300 espècies, conté més de 200 nutrients. ¡L'Àloe és un dels superaliments originals! El seu gel interior proporciona un ric còctel de nutrients que inclou una impressionant llista de vitamines com les vitamines antioxidants C i E i betacarotè i vitamina B12, així com importants minerals, com magnesi, manganès, zinc, coure, crom, calci, sodi, potassi i ferro! També conté 19 dels 20 aminoàcids que requereix el cos humà. Això inclou set dels vuit aminoàcids essencials que el cos no pot fabricar i que s'han de consumir com a aliment. Com si això no fos suficient, també inclou importants polisacàrids de cadena llarga que estimulen el sistema immunològic, lipases i proteases per ajudar a la digestió, potents esterols antiinflamatoris vegetals, saponines protectores, lignina, antraquinones, que tenen analgèsics i antiinflamatoris, propietats bacterianes i àcid salicílic! No és estrany que Alexandre el Gran estigués disposat a lluitar per això!

¡L'àloe vera funciona tan bé per als animals com per als humans! Molts dels principals criadors i entrenadors d'animals domèstics inclouen l'àloe vera a les rutines de cura de mascotes. El Royal Veterinary College al Regne Unit confirma que l'àloe vera va ser utilitzat àmpliament pels veterinaris als segles XVIII i XIX, particularment en animals de granja i cavalls. Fins i tot la planta forma part de l'escut de la universitat!

• PHORMIUM

Els Phormium són coneguts a Europa des de començaments del segle XVIII, descoberts a les expedicions del Capità Cook pel Pacífic Sud el 1773. Són coneguts com a "Ili de Nova Zelanda", caracteritzats principalment per la producció de fibres vegetals d'extraordinària resistència. La seva etimologia precisament ve d'un ús que se li va donar pels maoris de Nova Zelanda, en fabricar cistelles i altres utensilis, se'ls va donar com a nom científic *Phormium* que en grec significa "cistell". Avui dia són un recurs indispensable per a l'ornamentació tant als parcs com als jardins. Per la seva elevada resistència és capaç d'adaptar-se en les condicions més dures. Les dues espècies principals són el *Phormium tenax* i el *Phormium cookianum*, ambdues endèmiques de Nova Zelanda, a partir d'aquestes s'han generat noves varietats amb diferents tonalitats i característiques.

La gran resistència de les fibres del Phormium han estat utilitzades pels maoris per confeccionar peces com ara vestits, cistelleria, cordes, xarxes de pesca, etc. Amb les seves flors es recol·lectava el nèctar per a la mel i amb el pol·len es fabricaven cosmètics. Una àmplia varietat d'usos, cosa que el convertia en una planta molt apreciada.

Avui dia la seva utilització ha caigut en desús, substituïda per polímers sintètics, i només sobreviuen alguns objectes de cistelleria, objectes artesanals o producció artesanal de teixits de lli d'alta qualitat. Actualment són molt utilitzades les fulles tallades en floristeria per a la confecció d'arranjaments florals, emprant especialment aquelles varietats més vistoses de ratlles grogues i verdes, o els colors més atractius. Planta pop (noms comuns en espanyol) Torch Aloe (nom comú en anglès), Aloe fruticoso, Aloe perfoliata, Catevala arborescens...

Assoleix la maduresa fisiològica quan té 8-10 anys i el seu cicle de vida pot arribar a ser fins a 12 anys.